

PRAWA DZIECKA

*Niech się wreszcie każdy dowie i rozpowie w świecie całym,
Że dziecko to także człowiek, tyle, że jeszcze mały.
Dlatego ludzie uczeni, którym za to należą się brawa,
Chcąc wielu dzieci los odmienić, spisali dla was mądre prawa.
Więc je na co dzień i od święta spróbujcie dobrze zapamiętać.
Tak się w wiersze poukładają prawa dla dzieci na całym świecie,
Byście w potrzebie z nich korzystały najlepiej, jak umiecie*

Przedszkole jest pierwszą instytucją, w której dziecko nabywa kompetencje społeczne. W atmosferze spokoju i akceptacji poznaje własne prawa i reguły życia w grupie.

Wiek przedszkolny jest okresem intensywnego rozwoju psychofizycznego dzieci. W tym czasie kształtują się pierwsze postawy moralne, nawyki mające wpływ na przyszłe życie. Dzieci uczą się odróżniania dobra od złego, wartościowania zachowań własnych i kolegów, poznają reguły w grupie. Przedszkole tworzy takie warunki aby dzieci mogły doświadczać, co dobre dla nich samych i dla ich otoczenia, aby nabyły takie kompetencje społeczno - moralne, które umożliwią im funkcjonowanie w szerszej społeczności. Przedszkole dba też o to aby wychowankowie mieli świadomość istnienia własnych praw. Istnieje stała potrzeba uświadamiania dzieciom, jak również ludziom dorosłym praw dziecka.

Dorośli doskonale znają swoje prawa, niejednokrotnie zapominają o tym, że również i dzieci będąc częścią społeczeństwa mogą korzystać ze swoich praw zawartych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i Konwencji Praw Dziecka.

Konwencja Praw Dziecka została uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 1980 roku, a przez Polskę ratyfikowana w 1991 roku. Ratyfikacja Konwencji oznacza, że ustawodawstwo dotyczące dzieci nie może być sprzeczne z postanowieniami konwencyjnymi, a państwo ma obowiązek tych postanowień przestrzegać. Zgodnie z Konwencją dziecko jest podmiotem praw i wolności, a nie przedmiotem praw innych osób. Konwencja dbając o dobro dziecka nakłada na rodziców i wszystkie inne osoby, w tym również nauczycieli oraz organy władzy państwowej obowiązek kierowania się we wszelkich działaniach troską o najlepiej pojęty interes dziecka. Przewiduje również obowiązek państwa do zabezpieczenia zdrowotnych i wychowawczo - bytowych potrzeb dziecka. Konwencja jest pierwszym dokumentem międzynarodowym, który zawiera tak szeroki katalog praw dziecka.

Konwencja o Prawach Dziecka ustanawia status dziecka, oparty na następujących założeniach:

- dziecko jest samodzielnym podmiotem, ale ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną wymaga szczególnej opieki i ochrony prawnej,
- dziecko, jako istota ludzka, wymaga poszanowania jego tożsamości, godności i prywatności,
- rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania dziecka,
- państwo ma wspierać rodzinę, a nie wyręczać ją w jej funkcjach.

**Prawa dziecka dotyczące przedszkolaków można podzielić według następujących kategorii :
prawa i wolności osobiste, socjalne, kulturalne :**

Prawa i wolności osobiste to :- prawo do życia i rozwoju,

- prawo do tożsamości i identyczności (nazwisko, imię, obywatelstwo, wiedza o własnym pochodzeniu),
- prawo do swobody myśli,
- prawo do wyrażania własnych poglądów i występowania w sprawach dziecka dotyczących, w postępowaniu administracyjnym i sądowym,
- prawo do wychowywania w rodzinie i kontaktów z rodzicami w przypadku rozłączenia z nimi,
- prawo do wolności od przemocy fizycznej lub psychicznej, wyzysku, nadużyć seksualnych i wszelkiego okrucieństwa,

Prawa socjalne to :

- prawo do odpowiedniego standardu życia,
- prawo do ochrony zdrowia,
- prawo do zabezpieczenia socjalnego,
- prawo do wypoczynku i czasu wolnego.

Prawa kulturalne to :

- prawo do nauki,
- prawo do korzystania z dóbr kultury,
- prawo do informacji,
- prawo do znajomości swoich praw.

Warto podkreślić, że dzieci swoich praw uczą się od dorosłych. Konwencja przede wszystkim na rodzinę kładzie obowiązek dbania o harmonijny rozwój dziecka, jak również zapewnienie bezpieczeństwa i uświadomienie dziecku jego własnych praw, to jednak nie umniejsza rangi nauczycieli, w tym także nauczycieli przedszkoli w tym zakresie.

W przedszkolu, gdzie prawa dziecka są priorytetem, dba się szczególnie o ich przestrzeganie, a także wyposażanie dzieci w odpowiednią wiedzę i umiejętności, związane z tymi prawami. Niejednokrotnie w przedszkolu dziecko zdobywa pierwsze informacje dotyczące praw dziecka, uczy się poszanowania praw innych i radzenia sobie w sytuacjach naruszania praw własnych. Im wcześniej dziecko styka się z wyższymi wartościami takimi, jak: sprawiedliwość, tolerancja, poszanowanie godności i wolności innych, tym łatwiej i

szybciej zdobędzie umiejętności społeczno - moralne.

Od najmłodszych lat należy uświadamiać dzieciom ich prawa. W przedszkolu można wprowadzić dzieci w świat wartości uniwersalnych, w tym także w świat jego praw, w codziennej działalności dziecka, wykorzystując naturalne sytuacje. Niezastąpioną okazać się literatura dziecięca, która bawiąc dzieci jednocześnie je uczy. Wykorzystanie metod aktywizujących w planowaniu sytuacji edukacyjnych, pozwoli przedszkolakom zdobywać doświadczenia i kompetencje społeczno - moralne oraz nabywać wiedzę i umiejętności z zakresu znajomości praw dzieci. Należy umożliwić dzieciom wyrażanie siebie, własnych uczuć, myśli w różnych formach ekspresji. Odpowiednia atmosfera i klimat wychowawczy wspomogą dzieci w poznaniu swoich praw, jak również respektowaniu praw innych. Należy też pamiętać o ujednoliceniu oddziaływań przedszkola ze środowiskiem rodzinnym. Wyniesione z domu rodzinnego doświadczenia mogą pomóc lub utrudnić realizację edukacji praw dzieci, dlatego tak istotne jest współdziałanie z rodzicami.

Korczakowskie Prawa Dziecka:

1. Prawo do radości.
2. Prawo do wyrażania swoich myśli i uczuć.
3. Prawo do szacunki.
4. Prawo do nauki przez zabawę i bycie sobą.
5. Prawo do niepowodzeń i łez.
6. Prawo do własności.
7. Prawo do bycia sobą.
8. Prawo do niewiedzy.
9. Prawo do upadków.
10. Prawo do tajemnicy.

O Prawach Dziecka

Nikt mnie nie ma prawa siłą zmuszać do niczego,
A szczególnie do zrobienia czegoś niedobrego.

Mogę uczyć się wszystkiego, co mnie zaciekawi.
Ja mam prawo sam wybierać, z kim się będę bawić.

Nikt nie może mnie poniżać, krzywdzić, bić, wyzywać
I każdego mogę zawsze na ratunek wzywać.

Jeśli mama, brat lub tata już nie mieszka z nami,
Nikt nie może mi zabronić spotkać ich czasami.

Nikt nie może moich listów czytać bez pytania.
Mam też prawo do tajemnic i własnego zdania.

Mogę żądać, żeby każdy uznał moje prawa,
A gdy różnię się od innych to jest moja sprawa.

Konwencja o prawach dziecka

<https://brpd.gov.pl/konwencja-o-prawach-dziecka>

Prawa Dziecka - Film zrealizowany w związku z realizacją innowacji pedagogicznej "Akcja! Przedszkolny Klaps Filmowy".

<https://www.youtube.com/watch?v=f4tbWJo02q4>

Piosenka o Prawach Dziecka. Piosenki dla dzieci - Mała Orkiestra Dni Naszych
<https://www.youtube.com/watch?v=Mudintn3BM4>

Wszystko o prawach dziecka - prezentacja multimedialna
<https://www.youtube.com/watch?v=df9AMjVApnk>

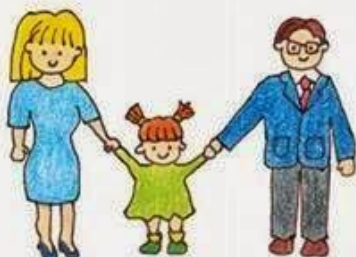
FILMATEK - Lekcje z Januszem Korczakiem
<https://www.youtube.com/watch?v=S2nWD-4ziM8>

Prawa dziecka

Każde dziecko ma prawo

chodzić do przedszkola / szkoły

mieć mamę i tatę

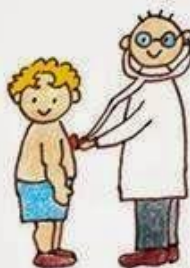
do zabawy i wypoczynku

do własnego miejsca w domu

do imienia i swojego kraju

do leczenia

czuć się bezpiecznie

pytać i wypowiadać się

do miłości

do wychowywania bez krzyku i przemocy

RZECZNIK PRAW DZIECKA

www.orderusmiechu.pl

w w w . n o w a s z k o ł a . c o m

Widzę, że
bardzo się
starasz

Szanuję
Twój wybór

Twoje pomysły
są interesujące

Sprawiasz, że
się uśmiecham

Jestem ciekaw
co myślisz

Każdy może
mieć trudny
dzień

Masz prawo
powiedzieć
NIE

Co o tym
myślisz?

**Mów to dziecku
codziennie**

Możesz
poprosić
o pomoc

Opowiedz
mi o tym

Słucham
Cię

Zawsze możesz
na mnie liczyć

Masz świetne
pomysły

Dziękuję, że
mi pomogłeś

*Ponad
wszystko*
www.ponadwszystko.com

